

Miscellanea

Poročilo o 9. srečanju slovenskih botanikov v Domžalah, 26. 11. 1994

Letos mineva že devet let, odkar je prof. dr. Tone Wraber obudil vsakoletna jesenska srečanja slovenskih botanikov. Po tolikih letih so nam njegova prijazna vabila postala domača in iskreno upamo, da tudi v prihodnjih letih ne bodo izostala. Da je strah o tem skoraj odveč, je potrdilo tudi zadnje, vsebinsko zelo bogato srečanje v Osnovni šoli Domžale. Prostor za predavanja in kosilo v šolski menzi nam je omogočila ravnateljica te šole, gospa Jožica Polanc.

V prvem, priložnostnem delu srečanja, je akademik prof. dr. Ernest Mayer z izbranimi, človeško toplimi besedami orisal življenje in delo letošnjega slavljence, sedemdesetletnika prof. dr. Vlada Ravnika. Ob zavzetem pedagoškem delu, številnih poljudnoznanstvenih člankih (predvsem v revijah *Proteus* in *Moj mali svet*) in ilustracijah, je slavljencec napisal tudi nekaj tehtnih, mednarodno odmevnih razprav o taksonih iz rodov *Nigritella*, *Dactylorhiza*, *Globularia*, *Campanula*, *Helleborus* in *Plantago*.

Letos praznujemo tudi petinsedemdesetletnico profesorja Leopolda Zora, ki ga je prof. dr. Tone Wraber opisal kot skromnega človeka. Žal slavljencec iz zdravstvenih razlogov ni mogel biti navzoč. Do upokojitve je deloval kot profesor biologije na srednjih in osnovnih šolah. V številnih prispevkih (okoli 120) v raznih revijah (tudi v *Proteusu* in *Biološkem vestniku*) je v poljudni obliki obravnaval različna področja naravoslovja. Botaniki ga poznamo po natančnih opisih rastištva ljubljanske okolice (Zasavje, Rožnik, Grad, Iški Vintgar).

Slovenski botaniki in fitocenologi smo v letu, ki se izteka, izgubili dva cenjena in ugledna sotrudnika. Poleti umrlega prof. dr. Viktorja Petkovška se je spomnil mag. Andrej Seliškar. Poudaril je pokojnikov pomemben prispevek na področju floristike, fitocenologije in zgodovine botanike na slovenskih tleh. Ovrednotili so ga različni pisci v naših strokovnih časopisih. Z besedo in diapozitivi je obudil spomin na zadnja leta profesorjevega botaničnega udejstvovanja, ko sta bila večkrat na skupnih ekskurzijah.

Dr. Iva Puncerja smo šč pred tremi leti počastili kot šestdesetletnika in mu ob tem želeli vse najboljše. Žal je letos jeseni, komaj deset dni pred našim srečanjem, v Mozirju legel v prerani grob. Dr. Mitja Zupančič, izredni član SAZU, se je s prizadeto besedo spomnil svojega dolgoletnega kolega in prijatelja in orisal njegov občutljivi, a odprti in družabni značaj. Glavni, mednarodno odmevni področji njegovega delovanja sta bili proučevanje dinarskih in predalpsko-dinarskih jelovo bukovih gozdov in kartografski prikaz gozdnih združb.

Strokovni del srečanja je začela dr. Nada Praprotnik z orisom življenja in dela duhovnika in srednješolskega profesorja Franca Hladnika (1773-1844), pomembnega slovenskega botanika, ki je umrl skoraj natanko pred 150 leti. Letošnje srečanje je bilo posvečeno prav njemu. Ustanovitelj vrta domovinske flore (1810), uspešen florist, v dejavnem stiku s številnimi evropskimi botaniki in tenkočuten vzgojitelj mladih rodov si to nedvomno zasluži. Predavateljica je opozorila na njegovo rokopisno zapuščino, v kateri so tudi zapiski o slovenskih rastlinskih imenih in o flori Bohinja.

O taksonu *Picea abies* subsp. *obovata* v Sloveniji je poročal dr. Alojz Šercelj, izredni član SAZU. Pri palinoloških raziskavah je ugotovil veliko morfološko variabilnost smrekovega peloda. Predavateljice raziskave kažejo na pomen oblike peloda pri razlikovanju navadne in sibirske smreke. Poudaril je pomen storžev z različno zaobljenimi plodnimi luskami pri taksonomskem vrednotenju (glej članek v tej številki).

Študentka biologije Valerija Babji je v skrbno pripravljenem predavanju povedala in pokazala, kaj raste na ljubljanskih Žalah. Okrasne rastline na tem velikem pokopališču bo

obravnavala v svoji diplomski nalogi. Tovrstne raziskave so pri nas novost. Ker se v urejenosti pokopališč kaže kultura naroda, je prav, da izvemo, kaj raste na naših božjih njivah. Na ljubljanskih Žalah so to tudi nekatere ogrožene ali znamenite rastline slovenske flore, vseh skupaj, gojenih in podivjanih, je doslej določila okrog 450.

Velenje je eno izmed slovenskih mest, kjer so bili načrtovalci naklonjeni zelenicam in parkom. Okrasna drevnina v teh parkih že dalj časa zanima prof. Marjana Kosija. Določa in fotografira jo ter o njej poučuje svoje učence in druge meščane. Izbor iz svoje diateke, večinoma cvetoče primerke, je predstavil tudi nam. Njegovo bogato gradivo (doslej je določil 210 vrst) je dobra osnova za priročen vodič.

Prof. dr. Franc Batič je predaval o novostih v raziskavah lišajske flore Slovenije. Po dosedanjih ugotovitvah je lišajska flora v Sloveniji, v primerjavi z drugimi deželami Srednje Evrope, razmeroma dobro ohranjena. Kljub temu je kartiranje na Pohorju pokazalo, da je od 207 vrst, ugotovljenih že v prejšnjem stoletju, 25 vrst izginilo. Zelo dobro je sodelovanje z avstrijskimi kolegi. Za nekatere vrste imamo že precej izpopolnjene karte razširjenosti. Nahajališč je bistveno več, kot jih zasledimo v starejši literaturi. Predavatelj je omenil raziskave, v katere so vključeni tudi študentje in z diapozitivi predstavil bolj pogoste ali drugače zanimive epifitske vrste.

Mag. Boris Turk pripravlja doktorsko nalogo o agregatu *Achillea millefolium* v Sloveniji. Pri raziskavi uporablja tudi kemotaksonomske metode. Z njimi se je seznanil na botaničnem inštitutu dunajske univerze. V nazornem predavanju nam je predstavil ta botanični inštitut, delo na njegovem oddelku za fitokemijo ter prve rezultate svojih kemotaksonomskih in kemockoloških raziskav. Čeprav so te zapletene, izvedljive le v ustrezno opremljenih laboratorijih, je njihov namen enak kot pri drugih taksonomskih metodah - pomagati pri zanesljivejšem ločevanju določenih rodov ali agregatov.

Prof. dr. Marko Accetto s svojimi zadnjimi objavami bistveno dopolnjuje vednost o flori in vegetaciji Kočevske. V predavanju nam je opisal in pokazal kopico novih najdb v ostenjih nad dolino Kolpe. Malyjeva lepnica (*Silene pusilla* subsp. *malyi*) je nov takson za floro Slovenije. Seelosov sršaj (*Asplenium seelosii*) tako daleč na jugu doslej ni našel še nihče. Na Goteniški planini (zdaj spet vemo, kje je to) je našel lepničevolistni grintavec (*Scabiosa silenifolia*) in po 150 letih potrdil navedbo Andreja Fleischmanna. Na isti planini uspevata tudi dve zanimivi rastlinski združbi, travniška *Sesleria kalnikensis-Caricetum sempervirentis* nom. prov. ter gozdna *Rhododendro hirsuti-Fagetum* nom. prov.

Glavna tema izvirno, kot glasbena kompozicija zasnovanega in z diapozitivi in prosojnicami vzorno opremljenega predavanja prof. dr. Toneta Wraberja je bilo rastlinstvo Notranjskega Snežnika. Vztrajni in dolgoletni obiskovalec je razkril še nekaj skrivnosti. Omenimo naj le dinarsko smiljko (*Cerastium dinaricum*) (glej članek v tej številki!). Stranska, a z glavno povezana tema, je bilo rastlinstvo na melišču Šraja ob poti na Korošico v Kamniških Alpah. Na tem melišču je našel še eno, po razširjenosti podobno, predvsem ilirsko, in za slovensko floro prav tako novo vrsto - *Cardamine glauca*. Ob obeh nepričakovanih novostih so v predavanju kot komentar in dopolnilo oživele nam v zadnjem času skoraj nedostopne dinarske gore, kraji, kjer bi njuna najdba ne bila presenečenje.

9. srečanje botanikov v Domžalah, redno izhajanje revije Hladnikia in obujeni botanični večeri kažejo, da je sicer maloštevilna slovenska botanična srenja zelo dejavna. Če bi sodili po starostni strukturi predavateljev, potem to velja prav za vse generacije. Najmlajša pogumno začenja raziskovati in predavati, mlajša samozavestno posega po novih metodah, srednja je na višku ustvarjalnih in delovnih moči in veterani ne počivajo na lovorikah, temveč vztrajno raziskujejo naprej. Če bo uspelo to živahno dejavnost usmeriti k skupnim ciljem, tudi že nekaj časa pograšana sintetična dela ne bodo izostala.